Gemeente Amsterdam
Bestuursdienst

Directie Juridische Zaken

Hand-out
artikel 10 Wet openbaarheid van bestuur

Versie maart 2011, Andrea Berends

1.1 De voor de gemeente relevante uitzonderingsgronden van artikel 10 Wob:

- Geheimhouding *moet* als:

a. er vertrouwelijk door natuurlijke personen of rechtspersonen bedrijfs- en fabricagegevens aan de overheid zijn meegedeeld;

b. de informatie bijzondere persoonsgegevens betreft, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt;

- Geheimhouding *kan* als:

c. de economische of financiële belangen van de gemeente in het geding komen;

d. er sprake is van inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;

e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer in het geding komt;

f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;

g. betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen, of derden onevenredig bevoordeeld of benadeeld worden.

1.2 Toelichting

Het uitgangspunt van de Wob is openbaarheid. De Wob eist dat per alinea wordt getoetst of de daarin opgenomen informatie openbaar is of niet. Het kan dus voorkomen dat een document gedeeltelijk openbaar is. De niet-openbare passages kunnen worden weggelakt.

a. Bedrijfs-en fabricagegevens (art. 10, eerste lid onder c Wob):

De bedoeling van deze uitzonderingsgrond is om te voorkomen dat concurrerende bedrijven elkaars bedrijfs- en fabricagegevens zouden kunnen achterhalen. Bedrijfs- en fabricagegevens zijn alle gegevens waaruit direct of indirect kennis kan worden afgeleid over technische bedrijfsvoering of het productieproces, of de afzet van producten of de kring van afnemers en leveranciers. Het moet gaan om gegevens die vertrouwelijk aan de gemeente zijn meegedeeld (bv. bij aanbestedingen of het aanvragen van een omgevingsvergunning).

b. Bijzondere persoonsgegevens (artikel 10, eerste lid onder d Wob)

De gemeente mag geen bijzondere persoonsgegevens verstrekken. Het gaat dan om gegevens betreffende iemands: godsdienst of levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, gezondheid, seksuele leven, lidmaatschap van een vereniging, mogelijke strafrechtelijke achtergrond en persoonlijk identificatienummer (BSN en Sofi-nummer). Alleen in het geval er absoluut geen twijfel is dat verstrekking van deze bijzondere persoonsgegevens geen

inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer, dan mag de gemeente overgaan tot verstrekking.

c. Economische of financiële belangen van de gemeente (art. 10, tweede lid onder b Wob)

Deze uitzonderingsgrond is aan de orde als de gemeente door het verstrekken van informatie financieel nadeel kan oplopen. Daarvan is sprake als openbaarmaking de onderhandelingspositie van de gemeente tegenover wederpartijen aantast dan wel wordt verzwakt. Openbaarmaking kan de onderhandelingspositie van de gemeente dan zozeer schaden dat de economische of financiële belangen van de gemeente geacht moeten worden zwaarder te wegen dan het algemeen belang van openbaarmaking. Te denken valt aan het openbaar maken van grondprijzen, de uitoefening van aandeelhoudersrechten en (directie)ramingen van kosten voor aanbestedingen, he openbaar maken van een aankoopstrategie van panden. Het is nadelig wanneer de gemeente naar buiten treedt met welke grondprijzen de gemeente intern rekent, van welke bouwkosten wordt uitgegaan, welke rendementen aanvaardbaar worden geoordeeld enz. Als deze ramingen bekend worden zouden ondernemers hun aanbod hierop kunnen afstemmen.

d. Inspectie, controle en toezicht door bestuursorgaan (art. 10, tweede lid onder d)

Bij deze grond gaat het om het belang dat het bestuursorgaan erbij heeft dat gevolgde technieken en tactieken die verband houden met inspectie, controle en toezicht niet naar buiten toe bekend wordt. De informatie kan gegevens bevatten die betrekking hebben op door ambtenaren van een bepaalde dienst gehanteerde controletechnieken en strategieën, die een inzicht verschaffen in de wijze van werken van de dienst. Openbaarmaking van deze gegevens kan ertoe leiden dat burgers hun gedrag hier zodanig op afstemmen dat het belang van effectieve controle op onaanvaardbare wijze wordt geschaad. Onder de bescherming van deze uitzonderingsgrond valt ook informatie die inzicht geeft in de opsporingstechniek en de werkwijze van een opsporings- en toezichtsdienst. Algemene informatie over de toezichtstaak van de gemeente is wel openbaar, zoals het aantal formatieplaatsen en proces-verbalen dat in een jaar is opgemaakt.

e. eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid onder e Wob)

De afweging die moet worden gemaakt gaat over de vraag of openbaarmaking van de betrokken documenten een zodanige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer oplevert dat het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de betrokken persoon. Uitgangspunt is dat de persoonlijke levenssfeer van personen in het algemeen niet in het geding is voor zover het uitsluitend het beroepshalve functioneren betreft. Voorbeelden van gegevens over beroepshalve functioneren zijn bijvoorbeeld: datum van indiensttreding en gegevens over opleiding van individuele ambtenaren. Wanneer in een bepaald document alleen sprake is van persoonsgegevens zoals namen en adressen die leiden tot een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van deze personen, dan kan door middel van het weglaten van deze gegevens tot openbaarmaking worden overgegaan. Een reden om tot het opleggen van geheimhouding over te gaan kan wel in het geval dat de betrokken ambtenaren gerede angst hebben voor intimidatie, persoonlijk geweld of enig andere inbreuk op de persoonlijke levenssfeer. De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer geldt niet voor rechtspersonen (BV's, NV's, stichtingen etc.). Deze grond is eveneens niet van toepassing als de betrokkene heeft ingestemd met openbaarmaking.

f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;

Deze uitzonderingsgrond is ook van toepassing op geadresseerden binnen de overheid. Te denken valt dan bijvoorbeeld aan toezending van stukken aan (ambtenaren van) andere bestuursorganen of aan derden die aan intern beraad deel hebben genomen. Ook openbaarmaking van collegevoorstellen die nog naar het college zelf moeten worden gezonden, kan met een beroep op deze uitzonderingsgrond worden geweigerd.

g. Onevenredige bevoor- of benadeling (art. 10, tweede lid onder g Wob)

Deze grond is van toepassing in situaties waarin door bekendmaking een of meerdere partijen die bij de bestuurlijke aangelegenheid is betrokken, onevenredig voordeel of nadeel ondervindt. Dit voordeel of nadeel moet wel zo groot zijn dat het opweegt tegen het algemene belang dat informatie in principe voor iedereen toegankelijk moet zijn. Bij een beroep op deze uitzonderingsgrond moet expliciet worden aangegeven bij wie die bevoor- of benadeling plaatsvindt. Vb. Wanneer het gaat om voorwaarden die betrekking hebben op lopende en toekomstige contracten met derden, kan openbaarmaking daarvan de gemeente onevenredig benadelen. Eventuele contractpartners kunnen inzicht hebben in de voorwaarden waaronder de gemeente overeenkomsten aangaat. Potentiële contractspartners worden hiermee dan weer onevenredig bevoordeeld. In een dergelijk geval kan ook de b-grond (economische of financiële belangen van de gemeente) ten grondslag worden gelegd aan de geheimhouding. Het feit dat bepaalde informatie gebruikt zou kunnen worden voor een rechtszaak tegen de gemeente is over het algemeen onvoldoende als argument om openbaarmaking te weigeren. Dit heeft echter wel zijn grenzen. Zo moet de gemeente de mogelijkheid hebben om zich bijvoorbeeld te laten adviseren over zijn juridische positie in een aangelegenheid, zonder dat zo'n juridisch advies door de wederpartij in zijn voordeel gebruikt kan worden. Ook hoeft de gemeente geen informatie te verstrekken die haar in een onevenredig nadelige positie brengt. Het is niet de bedoeling van de Wob dat de wederpartij via deze wet meer informatie kan krijgen dan op grond van het procesrecht wordt voorzien. Ook stukken van ambtenaren (voor intern beraad) kan de gemeente (of in voorkomende gevallen de ambtenaren zelf) in een nadelige positie brengen. NB. Artikel 11 van de Wob is niet van toepassing bij de oplegging van geheimhouding op grond van de Gemeentewet.

Artikel 10, eerste tot en met derde lid Wob

1.Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;

b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;

c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;

d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2.Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;

b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;

c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;

d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;

e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;

f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;

g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3.Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.